

PÖLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

2015. aasta administratiivsed kontrollid - peamised eksimused ja millele tähelepanu pöörata

Tanel Trell
PRIA/Menetlusbüroo

12.04.2016

Ühtne pindalatoetus- arvutamise järjekord

Regulatsioonid 2014 art 6

1. Aluseks võetakse taotletud pind ja summa (Nt 100 ha = 1000 eurot)
2. Toetusõigusliku pinna leidmine (100 ha -2 ha= 98 ha) – toetus ei maksta pindade eest, mis ei ole toetusõiguslikud, kuid selle pinna osas ei arvestata p 4 täiendava halduskaristuse leidmisel. (Nt. Põld taotlusel alla 0,3 ha ja pole maa-alas jms)
3. Kindlaksmääratud pinna leidmine (98 ha -5 ha= 93 ha) – Nende pindade eest toetust ei maksta ja nendega arvestatakse p 4 täiendava halduskaristuse leidmisel kui erinevus on üle 2 ha või 3%-i.(puudub õigus maad kasutada, maa hooldamata jms)
4. Pindade erinevusega seotud täiendavad halduskaristused (5 ha /93 ha *100% = 5,38%) - Leitakse erinevuse %, mille suurusest sõltub halduskaristuse ulatus. Kui erinevus on üle 2 ha või 3 %-i , siis vähendatakse toetust täiendavalt p 3 tuvastatud pindade erinevuse võrra [93 ha– (5 ha*2)= 83 ha). Kui üle 20%-i siis toetust ei maksta.

Ühtne pindalatoetus- arvutamise järjekord

5. Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumine - toetust ei maksta (1 ha, Aktiivse tootja nõue)
6. Taotluse hilinenult esitamise sanktsioon (aluseks eelmisest vähendusest järgi jääv summa) – 1 % iga hilinenud tööpäeva kohta. Kui taotlus esitatakse nt laupäeval, siis loetakse hilinenud päevade arvestamisel see esitatud esimesel järgneval tööpäeval.
7. Vähendamine kui kogu taotleja kasutuses olev põllumaa ei ole kirja pandud. **Pindalatoetuste spetsiifiline**. Vähendus 0-3%-i (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa). Arvestatakse ulatust, tõsidust, raskust.
8. Taotleja ei ole võimaldanud kohapealse kontrolli läbiviimist (aluseks eelmise punkti vähendamisest järgi jääv summa) - toetust ei maksta.

Ühtne pindalatoetus- arvutamise järjekord

9. Toetusmaksete vähendamine 5%-i kui **ÜPT** summa on üle 150 000 euro pärast punktis 8 toodud vähendamist (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa, mis jääb üle 150 000 euro pärast eelmise aasta põllumajandusega seotud tööjõukulude maha arvamist kui taotleja otsustab antud võimalust kasutada)

10. Finantsdistsipliini (FD) vähendamine. **Ainult otsetoetustel** - aluseks punktis 8 toodud vähendamisest järgi jääv summa (siiani 1 ja 2 %-i vahel). Rakendub otsetoetuste summale kokku, mis jääb üle 2000 euro, Vähendus jagatakse toetusliikide vahel proportsionaalselt

11. FD vähenduse tagasimakse %-ides. **Ainult otsetoetustel** (tegemist on juurdemaksega eelmise aasta kasutamata jäänud FD vähenduse summa osas. Arvutuse loogika sama, mis p 10 puhul. Makstakse taotlejatele, kellele rakendub maksmise aastal p 11 vähendus.

12. Nõuetele vastavuse vähendused (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa) (hooletus 1-15%-i raske rikkumine

MAK toetuste arvutamise järjekord

Aluseks 809/2014 art 6

- 1. Aluseks võetakse taotletud pind ja summa ühikumääragrupi (ÜMG) põhiselt . Kui MAK toetusel on mitu ÜMG gruppi, siis sõltuvalt nõuete iseloomust hinnatakse nende täitmist ja tehakse rikkumiste eest vähendamised, kas ÜMG grupi põhiselt või kogu taotletud summast.**
2. Toetusõigusliku pinna leidmine nagu ÜPT-I (Hinnatakse ÜMG põhiselt) – (Nt. tegu pole konkreetse MAK toetuse toetusõigusliku kultuuriga jms)
3. Kindlaksmääratud pinna leidmine, nagu ÜPT-I (Hinnatakse ÜMG põhiselt) –(puudub õigus maad kasutada, kohapeal tuvastatud teise ÜMG grupi kultuur)
4. Pindade erinevusega seotud täiendavad halduskaristused, nagu ÜPT-I (Hinnatakse ÜMG põhiselt)
5. Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumine, nagu ÜPT-I (Hinnang ÜMG põhine) - toetust ei maksta (Aktiivse tootja nõue, taotleja ei ole juriidiline isik, taotletud alla toetuse lävendi).

MAK toetuste arvutamise järjekord

6. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete eest. **MAK toetuste spetsiifiline**. Sõltuvalt nõudest on vähendamine 0-100% ja nõude iseloomust võidakse vähendada vaid ühe ÜMG raames või kogu toetust . Maatriksitega hinnatav. Aluseks eelmisest punktist järgi jääv summa ja seda ka juhul kui on mitu nõude rikkumist. Sellisel juhul arvutatakse kõigi rikkumiste summa välja ja kui nende rakendamise tulemusena väheneb toetussumma nullini, siis sellega ka piirduakse (Nt. Toetussumma on enne antud punkti rakendamist 1000 eurot. Kui nõude A rikkumise eest on arvutuslik vähendus 600 eurot ja nõude B eest 700 eurot, siis taotlejale toetust ei maksta, kuid 300 eurost vähendust ei rakendata.

7. Taotluse hilinenult esitamise sanktsioon – üldine vähendus (aluseks eelmisest vähendusest järgi jääv summa) – 1 % iga hilinenud tööpäeva kohta. Kui taotlus esitatakse nt laupäeval, siis loetakse hilinenud päevade arvestamisel see esitatud esimesel järgneval tööpäeval

MAK toetuste arvutamise järjekord

8. Vähendamine kui kogu taotleja kasutuses olev põllumaa ei ole kirja pandud. **Ainult pindalatoetustel**. Vähendus 0-3%-i (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa). Arvestatakse ulatust, tõsidust, raskust.
9. Taotleja ei ole võimaldanud kohapealse kontrolli läbiviimist (aluseks eelmise punkti vähendamisest järgi jääv summa) - toetust ei maksta.
10. Toetuskõlblikkuse kriteeriumi rikkumisest/nõuete rikkumisest tulenevalt tagasinõudmine varasemate aastate eest **pikaajaliste kohustustega toetustel**
11. Nõuetele vastavuse vähendused (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa) (hooletus 1-15%-i, raske rikkumine 15-100% vähendust toetusest)
12. Piirmäära ületamine – vähendatakse ületavas osas.

Rohestamise toetuse vähendamise järjekord

1. Aluseks võetakse taotletud pind ja summa

2. Toetusõigusliku pinna leidmine – toetus ei maksta pindade eest, mis ei ole ÜPT toetusõiguslikud

3. Rohestamise nõuete rikkumise eest vähendamine (**Eraldi näide**)

4. Pindade erinevusega seotud täiendavad halduskaristused - alates aastast 2017 (**Eraldi näide**)

5. Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumine - toetust ei maksta (1 ha, Aktiivse tootja nõue)

6. Taotluse hilinenult esitamise sanktsioon (aluseks eelmisest vähendusest järgi jääv summa) – 1 % iga hilinenud tööpäeva kohta.

7. Vähendamine kui kogu taotleja kasutuses olev põllumaa ei ole kirja pandud. **Pindalatoetuste spetsiifiline**. Vähendus 0-3%-i (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa). Arvestatakse ulatust, tõsidust, raskust.

Rohestamise toetuse vähendamise järjekord

8. Taotleja ei ole võimaldanud kohapealse kontrolli läbiviimist (aluseks eelmise punkti vähendamisest järgi jääv summa) - toetust ei maksta.

9. Finantsdistsipliini (FD) vähendamine. **Ainult otsetoetustel** - aluseks punktis 8 toodud vähendamisest järgi jääv summa (siiani 1 ja 2 %-i vahel). Rakendub otsetoetuste summale kokku, mis jääb üle 2000 euro, Vähendus jagatakse toetusliikide vahel proportsionaalselt

10. FD vähenduse tagasimakse %-ides. **Ainult otsetoetustel** (tegemist on juurdemaksega eelmise aasta kasutamata jäänud FD vähenduse summa osas. Arvutuse loogika sama, mis p 10 puhul. Makstakse taotlejatele, kellele rakendub maksmise aastal p 11 vähendus.

11. Nõuetele vastavuse vähendused (aluseks eelmisest vähendamisest järgi jääv summa) (hooletus 1-15%-i, raske rikkumine 15-100% vähendust toetusest)

Näide: rohestamise nõuete rikkumise eest vähendamine 2016. aastal

All olevas tabelis on toodud taotleja poolt taotlusel deklareeritud põllukultuurid, nende pinnad ja ÜPT toetuse taotlemine. Näitlikest andmetest nähtub, et taotleja ei täida mitmekesistamise nõuet. Samuti rikub ta ökoalade ja püsirohuma nõuet, sest ei ole deklareerinud ökoalade vormil ühtegi ökoala ja on näiteks 5 hektarit tundliku püsirohumaad ülesse harinud.

Kultuur	Taotlusel märgitud kogu maakasutus, ha	ÜPT taotletud pind, ha.	Rohestamise nõuete rikkumised – Nõuete täitmist hinnatakse kogu maakasutuse pealt ja tähtis ei ole, kas põllule on ÜPT toetust taotletud või mitte. Nõuete hindamisel ei võeta arvesse vaid maad, mille kasutamiseks puudus taotlejal õiguslik alus või mis kontrollide tulemusel ei osutunud põllumajandusmaaks.
Oder	15	15	Mitmekesistamine: Peamine põllukultuur (kartul) moodustab üle 75% (79,16 %) põllumaast. Ökoalad: Taotleja ökoalade % põllumaast on null, kuid peab olema vähemalt 5 % ehk 6 hektarit. Püsirohuma: Taotleja on 5 hektarit
kartul	95	95	
uba	10	0	
Püsirohuma	25	25	
Põllumaad kokku:	120	110	

Näide: rohestamise nõuete rikkumise eest vähendamine 2016. aastal

Vähenduse arvutus mitmekesistamise nõude rikkumise eest:

- Tegemist on mitmekesistamise nõude rikkumisega, sest taotleja põhikultuuri pind põllumaal on suurem kui 75%-i, mistõttu tuleb arvutada nõude rikkumise mõju.

Kõigepealt tuleb leida erinevuse suhtarv:

- Lubatud peamise kultuuri pind: $75\% \cdot 120 \text{ ha-st} = 90,00 \text{ ha}$
- Pind, mille osas on 75% nõue rikitud: $95 - 90 = 5 \text{ ha}$
- Pind, mille osas pidi kasvatama teisi kultuure: $120 - 90 = 30 \text{ ha}$
- Erinevuse suhtarv: $5 \text{ ha (pind, mille osas on 75\% nõue rikitud)} / 30 \text{ ha (pind, mille osas pidi kasvatama teisi kultuure)} = 0,17$

Vähenduse suuruse arvutus mitmekesistamise nõuete rikkumise eest:

- $0,17 \text{ (erinevuse suhtarv)} \cdot 120 \text{ ha (kindlakstehtud põllumaa pind) } \cdot 0,5 \text{ (sest põllumaast tuleb arvesse võtta 50\%)} = 10,2 \text{ ha}$

Näide: rohestamise nõuete rikkumise eest vähendamine 2016. aastal

Vähenduse arvutus ökoalade nõude rikkumise eest:

- Tegemist on ökoalade nõude rikkumisega, sest taotleja ökoalade % põllumaast on null, kuid peab olema vähemalt 5 % ehk 6 hektarit.

Kõigepealt tuleb leida erinevuse suhtarv:

- Kindlakstehtud ökoala pind: 0,00 ha.
- Ökoalaid peab olema: 5% 120 ha-st = 6 ha
- Ökoalaid puudu: 6,00 – 0,00 = 6,00 ha
- Erinevuse suhtarv: $6,00$ (pind, mille osas ökoalaid puudu) / $6,00$ (pind, mille osas ökoalaid nõutud) = 1

Vähenduse suuruse arvutus ökoalade nõude rikkumise eest:

- 1 (erinevuse suhtarv) * 120 ha (kindlakstehtud põllumaa pind) * $0,5$ (sest põllumaast tuleb arvesse võtta 50% -i) = $60,00$ ha

Näide: rohestamise nõuete rikkumise eest vähendamine 2016. aastal

Vähenduse arvutus püsirohumaa nõude rikkumise eest:

- Tegemist on ökoalade nõude rikkumisega, sest taotleja on 5 hektarit tundliku püsirohumaad ülesse harinud.
- Vähendamine püsirohumaa nõude rikkumise eest on seega 5 hektari kohta.

Rohestamise makse 2016. aastal pärast rohestamine nõuete hindamist: 135,00 (ÜPT kindlakstehtud pind) – 10,2 ha (mitmekesistamise nõude rikkumine) – 60,00 ha (ökoalade nõude rikkumine) – 5 ha (püsirohumaa nõude rikkumine) = 59,8 ha.

Näide: rohestamise nõuete rikkumise eest täiendav halduskaristus alates 2017. aastast

1. Kui pindade erinevus on üle 3% või 2 ha, kuid mitte üle 20% suurem kindlaksmääratud pindalast.

Toetust vähendatakse rohestamise nõuete rikkumise aluse pinna kahekordse vahe võrra, mis enne vähendamist jagatakse 5-ga. Täiendav halduskaristus ei tohi ületada 20%-i!

2. Kui pindade erinevus on üle 20% suurem kindlaksmääratud pindalast.

Toetust ei maksta pärast rohestamise rikkumiste mahaarvamist alles jäänud pinna eest, mis enne vähendamise kohaldamist jagatakse 5-ga.

3 Kui pindade erinevus on üle 50% suurem kindlaksmääratud pindalast.

3.1 Toetust ei maksta pärast rohestamise rikkumiste mahaarvamist alles jäänud pinna eest, mis enne vähendamise kohaldamist jagatakse 5-ga. 3.2 Lisaks rakendatakse taotlejale lisakaristust summas, mis vastab rohestamise nõuete rikkumisega pinnale, kuid see jagatakse enne lisakaristuse rakendamist 5-ga. (Vt näidet, aluseks 2016. aasta näide).

Näide: rohestamise nõuete rikkumise eest täiendav halduskaristus alates 2017. aastast

Rohestamise nõuete rikkumisega pind kokku: 75,2 hektaril

- Rohestamise makse pärast rohestamine nõuete hindamist: 135,00 (ÜPT kindlakstehtud pind) – 10,2 ha (mitmekesistamise nõude rikkumine) – 60,00 ha (ökoalade nõude rikkumine) – 5 ha (püsirohuma nõude rikkumine) = 59,8 ha.
- Täiendava halduskaristuse arvutus: 75,2 ha (rohestamise nõuetega rikkumise pind)/59,8 ha (**pärast rohestamise rikkumiste maha arvamist alles jäänud pind**)*100%=125,75%
- Erinevuse % on üle 50, mistõttu tuleb rakendada tabeli punktis 3 toodud halduskaristuse arvutamise loogikat:
 - ✓ halduskaristus: $59,8 \text{ ha} / 5 = 11,96 \text{ ha}$.
 - ✓ lisakaristus: $75,2 \text{ ha} / 5 = 15,04$

**Lõplik rohestamise makse aastal 2017 oleks seega:
59,8 ha – 11,96 ha – 15,04 ha = 32,8 ha eest.**

Eelinfo nn kollase kaadri rakendamise ÜPT, NPT, ja NAT toetustele pindade erinevuse arvestamisel – tegemist eelnõuga, mille kõik nüansid ei ole veel selged

- Alates aastast 2016 (võimalik et rakendub ka tagasiulatuvalt aastasse 2015 kui mõnda otsust muudetakse, kuid see ei ole lõpuni veel selge)
- Rakendub kui pindade erinevus on rohkem kui 2 ha või 3%-i ja mitte rohkem kui 10%-i
- Antakse toetuse osas ainult üks kord perioodi jooksul
- Ilma kollase kaardita on täiendav halduskaristus nendel meetmetel edaspidi 1,5 korda taotletud ja kindlakstehtud pindade erinevusest või kuni 100%-i toetuse vähendamiseni

Eelinfo nn kollase kaadri rakendamise ÜPT, NPT, ja NAT toetustele pindade erinevuse arvestamisel – tegemist eelnõuga, mille kõik nüansid ei ole veel selged

Näide:

Aasta 2016: Taotletud ÜPT 100 ha (1 ha = 100 eurot)

- 2016 pindade erinevus vahemikus 2 ha või 3% kuni 10%-i (nt 5 ha-d = 5,26%-i)
- Tavavähenduse korral vähendatakse toetust täiendavalt $1,5 * 5 \text{ ha} = 7,5 \text{ ha}$ eest
- Taotleja saab aga 2016. aastal kollase kaardi, mistõttu 2016. aastal vähendatakse toetust täiendavalt $7,5 \text{ ha} / 2 = 3,75 \text{ ha}$ eest.

2016 saab taotleja seega toetust $100 \text{ ha} - 5 \text{ ha} - 3,75 \text{ ha} = 91,25 \text{ ha}$ eest.

Eelinfo nn kollase kaadri rakendamine ÜPT, NPT, ja NAT toetustele pindade erinevuse arvestamisel – tegemist eelnõuga, mille kõik nüansid ei ole veel selgitud

Sama taotleja aastal 2017: Taotletud ÜPT 100 ha (1 ha = 100 eurot)

- Kui 2 ha või 3 5-st suuremat pindade erinevust ei leita, siis täiendavat halduskaristust ei järgne ja makstakse taotletud või kindlakstehtud pinna alusel toetust

Kui aga leitakse, et 2016 pindade erinevus on suurem kui 2 ha või 3%-i (nt 5 ha-d = 5,26%-i), siis

- Tavavähenduse korral vähendatakse toetust täiendavalt $1,5 * 5 \text{ ha} = 7,5 \text{ ha}$ eest ja
- lisaks vähendatakse taotleja toetust 2016. aastal rakendamata jäetud lisakaristuse ulatuses 2016. aasta 3,75 ha summale vastavas ulatuses.

2017 aasta makse oleks seega 100 ha – 5 ha – 7,5 ha – 375 eurot (2016. aasta 3,75 ha-le vastav summa) = 8375 eurot

Kunstlikult loodud tingimused

- EL nr 1306/2013 art 58 sätestab liidu finantshuvide kaitse. Art 60 näeb ette, et toetust ei anta taotlejatele, kelle puhul on kindlaks tehtud, et nad tekitasid toetuse saamiseks vajalikud tingimused kunstlikult nn ettevõtte jagamine.
- 2015. a ÜPT ja LOT kunstlikud tingimused (ÜPT hekseldamise piirang, rohestamise nõuded, LOT toetusõigusliku karja suurus)
- Peamised kriteeriumid 2015: maakasutus ja kultuur; eelmise aasta taotleja; maaomanik; eelmine loomapidaja; loomapidamishoone nr; kohapealse kontrolli tulemus; vihjed, ettevõtte asutamise aasta; juhatuse liikmed; osanikud; ettevõtte tegevusala jne.
- ÜPT osas sai jagamise tõttu negatiivse otsuse 35 taotlejat; 364,15 ha.
- LOT osas sai jagamise tõttu negatiivse otsuse 55 taotlejat (35 ATK, 18 UTK, 2 PTK).

LHT ravimtaimede nõude täitmise hindamine

Lisaks muule söödale kasvatatakse põllumajandusmaal kitsedele ja lammastele vähemalt viit põllumajanduskultuuri, millest vähemalt üks on harilik sigur, harilik leeskputk, aedruut, harilik saialill, suur teeleht, harilik võilill, aedpetersell, piparmünt või harilik palderjan ning teisteks põllumajanduskultuurideks võivad olla harilik nõiahammas, harilik esparsett, valge mesikas, harilik lutsern, valge ristik, roosa ristik, suvivikk, küüslauk, harilik sibul, naeris, aedporgand, redis, söödakapsas ja aed-mädarõigas. Ühe lamba või kitse kohta kasvatatakse eespool nimetatud põllumajanduskultuure vähemalt 5 m² suurusel alal puhaskultuurina või segus teiste põllumajanduskultuuridega minimaalse põllusuurusega 0,01 ha. Segus kasvatamise korral loetakse nõuetekohaseks põllumajanduskultuur, mida kasvatatakse vähemalt kümnel protsendil põllu pinnast.

Arvestatakse vaid põlde, mis on taotlusel märgitud LHT ravimtaime põlluks

Nõuet hinnatakse kahes osas:

LHT ravimtaimede nõude täitmise hindamine

- **Kultuuride kasvupinna nõude, 5 m² looma kohta, täitmise hindamine.**
- Arvesse lähevad põllud, mille suurus on vähemalt 0,01 ha. Puhaskultuurina kasvatamisel võetakse arvesse kogu põllu pind, kus nõutud kultuur kasvab. Segus kasvatamisel põllu pind, millel nõutud kultuur kasvab vähemalt 10% põllu pinnast.
- Raskus: Koef. 0,6
- Kestus Koef. 05

LHT ravimtaimede nõude täitmise hindamine

Ulatuse leidmine:

Leitakse tegelik söodatäiendusega pind looma kohta:

söodatäiendusega põldude pind/2. mai lammaste/kitsede arv (nt $200\text{m}^2/100$ lammast = 2 m^2 looma kohta.

2) Leitakse, kui suure protsendi moodustas söodatäiendusega pind sellest pinnast, kus nõudekohaselt oleks pidanud söodatäiendust kasvatama: söodatäiendusega pind looma kohta x $100\%/5$
 $(2*100\%)/5= 40\%-i$

3) Lõplik ulatuse leidmine: $100\% - (\text{söodatäiendusega pind looma kohta} \times 100\%/5) = 60\%$

Kui ei ole üldse pinda, siis on ulatus $100\%-i$.

Lõplik nõude vähenduse %: $0,6$ (raskus)* $0,5$ (Kestus)* 60% (ulatus)= 18%

LHT ravimtaimede nõude täitmise hindamine

Kultuuride arvu nõude täitmise hindamine

- Arvesse lähevad kultuurid, mida puhaskultuurina kasvatatakse vähemalt 0,01 ha suurusel põllul. Segus kasvatamisel võetakse arvesse kultuurid, mida kasvatatakse vähemalt 10% põllu pinnast, seejuures peab põllu pind olema vähemalt 0,01 ha
- Raskus 0,7 ja kestus 0,5

Ulatuse leidmiseks arvutatakse, kui suure protsendi nõutud kultuuride arvust moodustasid puuduolevad kultuurid. Juhul kui taotlejal on 0 nõutud kultuuri looma kohta, siis loetakse rikkumise ulatuseks maksimaalselt 100%. Juhul kui puudu on põhikultuur, siis loetakse see võrdseks 2 kultuuri puudumisega, kõik puuduvad lisakultuurid loetakse võrdseks 1 kultuuriga.

Näiteks kui taotlejal on puudu põhikultuur ja üks lisakultuur, siis on ulatus $3/5 * 100\% = 60\%$

Lõplik nõude vähenduse %: $0,7$ (raskus) * $0,5$ (Kestus) * 60% (ulatus) = 21%

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Täna!

Tanel.Trell@pria.ee